

Osaava-ohjelma

on opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama määräaikainen, valtakunnallinen opetustoimen henkilöstön ammatillisen osaamisen kehittämisohjelma. Ohjelman tavoitteena on aktivoita kouluja ja oppilaitoksia sekä vapaan sivistystyön organisaatiota kehittämään oman henkilöstönsä osaamista.

Ohjelma on tarkoitettu kaikille opetustoimessa työskenteleville henkilöille. Erityisinä kohderyhminä ovat oppilaitosjohto, tuntiopettajat ja 55+ opettajat sekä opetus- tai opetuksen tukitehtävissä työskentelevät henkilöt, jotka eivät ole päässeet tai voineet osallistua täydennyskoulutukseen lainkaan viime vuosina.

Ohjelmalla tuetaan paikallisesti ja alueellisesti osaamisen kehittämisessä tarvittavien rakenteiden, suunnitelmien ja toimintamallien luomista. Koulutuksen laatukriteeristön käyttöönotto sekä joustavien täydennyskoulutusmuotojen ja -mallien kehittäminen ovat keskeisellä sijalla. Keskeisellä sijalla ohjelmassa on myös parantaa koko opetustoimen henkilöstön osaamista sekä ylläpitää täydennyskoulutukseen harvoin osallistuvien henkilöiden uudistumiskykyä.

Osaava-ohjelman viralliset www-sivut ovat osoitteessa:

http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/artikkelit/Opetustoimen_taydennyskoulutus_index.html

Miten yksittäinen opettaja tai rehtori hyötyy Osaava-ohjelmaa voi hyödyntää?

Osaava-ohjelmassa tarjottava täydennyskoulutus on maksutonta osallistujalle. Osaamisen kehittämisessä suositetaan toteutusmalleja, jotka mahdollistavat joustavan opiskelun oman työn ohessa. Täydennyskoulutuksessa voidaan hyödyntää myös sovittujen kohderyhmien osalta muualla toteutettua täydennyskoulutusta (esim. opettajien pedagogisten ainejärjestöjen koulutus, muut täydennyskoulutuksen tarjoajat, kv-seminaarit).

Miten koulu tai oppilaitos hyötyy Osaava-ohjelmasta?

Osaava-ohjelman pääosan muodostavat paikallisesti laadittavat osaamisen kehittämisen toimintamallit ja -suunnitelmat. Koulutuksen ja opetuksen järjestäjät voivat yhdessä hakea rahoitusta (vähintään kahden koulutuksen järjestäjän (ylläpitäjän) verkosto) alueellisesti tai muuten kootun verkoston jäsenenä paikallisesti toteutettavien osaamisen kehittämisen suunnitelmien laatimiseksi ja täydennyskoulutuksen järjestämiseksi työyhteisöissä silloin, kun koulutus koskee opetuksen laatukriteereitä, työhyvinvoinnin edistämistä tai tietoyhteiskuntaosaamista koko henkilöstölle. Määrärahan haku päättyi maaliskuun lopussa ja hausta vastaavat aluehallintovirastot julkistivat päätöksensä 31.5.2010.

Koulutuksen ja opetuksen järjestäjät voivat verkostoitua alueellisesti tai muulla perusteella. Osaamisen kehittämistä edistävien verkostojen jäsenenä voi olla mukana työelämän muita toimijoita.

Mitä lisäarvoa Osaava-ohjelmasta on kouluille tai oppilaitoksille?

Koulut ja oppilaitokset voivat hakea erillistä määrärahaa henkilöstön osaamisen kehittämiseen sekä koulutus- ja kehittämissuunnitelmien laatimiseen. Koulujen ja oppilaitosten johto, opetus- ja opetuksen tukitehtävissä työskentelevä henkilöstö voi osallistua laajasti myös muuhun tarjolla olevaan valtion tai muuten rahoitettuun täydennyskoulutukseen.

Osaava-ohjelma tukee opetustoimen henkilöstön osaamisen jatkuvaa kehittämistä ja moniammatillista yhteistyötä. Lisäksi keskeisellä sijalla ohjelmassa ovat työelämässä ja työn ohella tapahtuva kouluttautuminen sekä työurien pidentämiseen ja työssä pysymistä (erityisesti muutotilanteissa) tukevat toimet. Ohjelmaan kuuluva täydennyskoulutus suunnitellaan tukemaan työntekijöiden koulutustarpeita ja kehittämään työyhteisöjen toimintaa kokonaisuutena. Työnantaja voi saada tukea henkilöstön osaamistarvekartoitusten tekemiseen ja asiantuntija-apua paikalliseen käyttöön laadittavien koulutus- ja kehittämissuunnitelmien laatimiseen.

Opiskeluun ja kehittämistyössä tarvittava ajankäyttö sovitaan työpaikkakohtaisesti. Työn ohella tapahtuvaan opiskeluun kannustetaan kehittämällä verkko-opetusta, osa-aikaisen opiskelun mahdollistavia malleja sekä työn/koulutuksen vuorottelua. Opiskeluun tarvittava ajankäyttö sovitaan koulujen ja oppilaitosten muuhun työhön. Koulutukset suunnitellaan mahdollisimman suurelta osin työhön liittyviksi, jolloin koulujen ja oppilaitosten kehittämistä palvelee työtehtäviin liitettyjen koulutusosien suorittaminen.

Osaava-ohjelman erityisinä tavoitteina on parantaa opetustoimessa työskentelevien osaamista, edistää työelämässä tapahtuvaa osaamisen kehittämistä, työhyvinvointia ja alan tehtävissä toimivien urakehitystä. Ohjelmalla pyritään myös vaikuttamaan työllisyyteen ja lieventämään eläkkeelle siirtymisen aiheuttamaa työvoimavajasta opetustoimen alalla, erityisesti rehtoreiden tai muiden ennalta määriteltyjen kohderyhmien osalta.

Osaava-ohjelman osa-alueet?

Osaava-ohjelma koostuu kolmesta kokonaisuudesta. Näitä ovat 1. Yksilöiden kehittäminen, 2. Työyhteisöjen kehittäminen sekä 3. Vuotuinen seminaari hyvien käytänteiden vaihtamiseksi (Osaava Forum).

Yksilöiden kehittämisessä keskeisellä sijalla on sivistys- ja oppilaitosjohdon koulutus, työuran alkuvaiheessa olevien opettajien mentorointi, sekä korvamerkitty määräraha osallistumismaksuihin ennalta määratyille kohderyhmille. Työyhteisöjen kehittämisessä tärkeää on tukea koulujen ja oppilaitosten verkostoyhteistyötä

Osaava-ohjelmassa järjestettiin ensimmäinen valtakunnallinen Osaava Forum, joka kokosi ohjelmassa kehitettyjä hyviä käytänteitä muiden käyttöön ja hyödynnettäväksi. Ensimmäinen forum järjestettiin 10.11.2010 Helsingissä. Seuraava Osaava Forum II järjestetään Mikkelissä 9.11.2011.